

Langwerkende antireumatische middelen: Prednison

Zorgeenheid Reumatologie en Klinische Immunologie, locatie AZU.

In overleg met uw behandelend arts heeft u besloten het geneesmiddel prednison te gaan gebruiken. Deze folder geeft informatie over dit geneesmiddel.

Werking

Prednison is een glucocorticoïd, een hormoon dat het afweersysteem onderdrukt en ontstekingsreacties remt. Het lichaam maakt in de bijnier ook zelf glucocorticoïden aan. Prednison heeft direct ontstekingsremmende werking, maar behoort ook tot de langwerkende medicijnen. Langwerkende medicijnen zijn niet direct pijnstillend, maar kunnen de activiteit van de reumatische aandoening onderdrukken. Hierdoor nemen klachten als pijn, zwelling en stijfheid af en zijn minder kortwerkende medicijnen (vooral pijnstillers) nodig.

Prednison werkt vaak al binnen 24 uur, soms duurt het echter langer voordat u effect merkt. In sommige gevallen wordt prednison voor enkele weken voorgeschreven (de zogeheten "stootkuur"), meestal echter voor een langere periode. Bij reumatische aandoeningen wordt prednison meestal gebruikt in combinatie met kortwerkende medicijnen (ontstekingsremmende pijnstillers) en andere langwerkende medicijnen (DMARD's).

Behandelmethode

- Prednison is de werkzame stof en is bekend onder de naam Prednison® en Prednisolon®.
- Meestal bevatten de tabletten 5 mg werkzame stof. Er zijn echter ook tabletten met een hogere dosering.
- Prednison wordt meestal dagelijks ingenomen. U kunt de tabletten doorslikken met voedsel of water.
- Een van de bijwerkingen van prednison kan botontkalking zijn. Daarom worden er naast prednison vaak een middel tegen botontkalking voorgeschreven.
- Zonodig worden ook medicijnen voorgeschreven die de maag beschermen.
- Prednison kan in combinatie met bijna alle geneesmiddelen worden gebruikt.
- **Prednison mag niet plotseling gestopt worden:** als prednison gestopt wordt, zal de arts een afbouwschema met u afspreken.

Bijwerkingen

Het optreden van bijwerkingen hangt nauw samen met de hoeveelheid die u gebruikt en de periode waarover u het gebruikt. Men spreekt van een lage dosis bij doseringen tot 15 mg. Bijwerkingen treden vooral op als prednison in een hoge dosering (20 mg of meer) wordt gebruikt en bij langdurig gebruik. Zwelling in het gezicht bijvoorbeeld, komt in lagere dosering (10 mg of minder) weinig voor. Desondanks kunnen er wel bijwerkingen optreden. **Als er bij u bijwerkingen optreden mag u niet van de een op de andere dag stoppen met prednison.** Als u prednison gebruikt, produceren de bijnieren namelijk minder glucocorticoïden. Zolang u prednison gebruikt, is dat geen probleem. Als u echter plotseling stopt met prednison ontstaat er een tekort aan glucocorticoïden omdat de bijnieren niet zo snel kunnen herstarten met de eigen productie. Dit kan tot levensgevaarlijke situaties leiden. Uw reumatoloog bespreekt daarom een afbouwschema met u.

De meest voorkomende bijwerkingen zijn:

- Maagdarmklachten (heel zelden leidend tot een maagbloeding).
- Door gebruik van prednison kan het lichaam vocht vasthouden. U kunt één tot twee kilo aankomen. Prednison bevordert bovendien de eetlust. Probeer hier niet teveel aan toe te geven.
- Verhoging bloeddruk.

- Botontkalking (osteoporose).
- Suikerziekte (diabetes).
- Verhoogde kans op infecties. Verschijnselen van infecties zijn bijvoorbeeld koorts, verkoudheid, griep, hoesten, keelpijn, ernstige kortademigheid en steenpuisten.
- Dunne, soms glimmende huid met onderhuidse bloeditstoringen (blauwe plekken).
- Wondjes genezen soms langzamer.
- Een onrustig en/of gejaagd gevoel (vooral bij hogere doseringen) en stemmingsveranderingen.

Om de bijwerkingen in een vroeg stadium te ontdekken laat uw reumatoloog of de verpleegkundig reumaconsulent regelmatig uw bloed en urine onderzoeken. Bij prednisongebruik wordt ook regelmatig de bloeddruk gecontroleerd. Bijwerkingen als hoge bloeddruk en diabetes kunnen over het algemeen goed worden bijgestuurd met medicatie.

Adviezen

- Lees de bijsluiter.
- Bespreek uw vragen met uw (huis)arts of de verpleegkundig reumaconsulent.
- Vertel uw huisarts, uw tandarts en uw specialist dat u prednison gebruikt.
- Bij koorts en ernstige ziekte is overleg met uw reumatoloog nodig, omdat dan soms de dosering moet worden aangepast.
- Als u moet worden geopereerd (denk hierbij ook aan een grote ingreep van de tandarts), is overleg met uw behandelend arts noodzakelijk, omdat dan soms de dosering moet worden aangepast.
- Bij zwarte ontlasting en/of het braken van bloed dient u direct contact op te nemen met uw huisarts. Dit kan namelijk wijzen op een maagbloeding.
- Als u zwanger wilt worden, is overleg met uw reumatoloog noodzakelijk. Prednison is in een lage dosering niet schadelijk voor de ongeboren vrucht. Als het echter mogelijk is wordt de prednison vaak uit voorzorg toch tijdens de zwangerschap gestaakt.
- Als u borstvoeding wilt geven, is overleg met uw reumatoloog noodzakelijk, want het gebruik van prednison tijdens borstvoeding vraagt om een goede afweging. Prednison komt namelijk ook in de moedermelk terecht. Gaat het om een korte behandeling (stootkuur) of een lage dosering, dan kunt u gewoon borstvoeding geven.
- Mannen met een kinderwens kunnen prednison blijven gebruiken.
- Hebt u vragen over zwangerschap, overleg met uw (huis)arts of verpleegkundig reumaconsulent. Dit ondermeer omdat de dosering soms aangepast moet worden.
- Als u prednison gebruikt, is er geen bezwaar tegen de 'grieprik'.
- Vaccinatie (nodig bij sommige verre reizen) met verzwakt levend virus, zoals het gele koorts vaccin gaat niet samen met het gebruik van prednison. Ook vaccinaties tegen bof, mazelen, rode hond (BMR) of tuberculose mogen niet samen met prednison worden gebruikt.
- **Stop niet plotseling met de prednison**, maar verminder de dosis volgens een afbouwschema die de arts met u zal afspreken.

Vragen

Neem gerust contact op met het UMC Utrecht als u vragen heeft over het gebruik van uw medicijnen. U kunt uw vraag 24 uur per dag op het antwoordapparaat van onze helpline inspreken. Als u voor 16.00 uur belt, wordt u dezelfde werkdag nog teruggebeld. Indien u uw vraag na 16.00 uur insprekt wordt u de volgende werkdag teruggebeld. Het telefoonnummer van de helpline is 088 - 7551494. Wij kunnen uw vragen ook via de e-mail beantwoorden. Het e-mailadres is poli-reumatologie@umcutrecht.nl